Dosarul nr. 21r-2180/23 Judecător: Veaceslav Caragia
nr. electronic 1-23005332-02-21r-24082023 Judecătoria Orhei, sediul Central

D E C I Z I E

26 octombrie 2023 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Silvia Cecan
Judecătorii Dorin Dulghieru
Liubovi Brînza

Judecând în ordine de recurs, recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghenadii Maliovanîi și recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Romaşcu Mihail, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, s-a constatat faptul că condamnatul Romaşcu Mihail, născut la 1*****, a fost deţinut în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 21.12.2020 până în prezent 31.07.2023, pe o perioadă totală de 952 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu 95 (nouăzeci şi cinci) zile, pentru perioada de 952 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 2 (două) zile calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 952 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), instanţa de judecată a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu suma de de 100 (una sută) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

Procedura de înștiințare a părților a fost îndeplinită.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de fond, 11 ianuarie 2023-31 iulie 2023, în instanța de recurs, 24 august 2023-26 octombrie 2023.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La 11 ianuarie 2023, în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Romaşcu Mihail, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.
2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, s-a admis plângerea condamnatului Romaşcu Mihail, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, s-a constatat faptul că condamnatul Romaşcu Mihail, născut la 1*****, a fost deţinut în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 21.12.2020 până în prezent 31.07.2023, pe o perioadă totală de 952 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu 95 (nouăzeci şi cinci) zile, pentru perioada de 952 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 2 (două) zile calculate în condiţiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 952 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), instanţa de judecată a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu suma de de 100 (una sută) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.
3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, directorul adjunct al Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghenadii Maliovanîi a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîri prin care plîngerea să fie respinsă.
4. În motivarea recursului s-a invocat că soluția instanței de fond este neîntemeiată.
5. Subsecvent, directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu a înaintat cerere de recurs suplimentară, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîri prin care plîngerea să fie respinsă.

6. În motivarea recursului s-a invocat că ținând cont de tipul penitenciarului, deţinutului i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate, mai mult, condamnatul nu a fost marginalizat.
7. Examinând recursurile, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghenadii Maliovanîi și recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, ca nefondate, cu menţinerea fără modificări a acestei încheieri.
8. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
9. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
10. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
11. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, având în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită după intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.
12. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

13. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.
14. În continuare, Colegiul stabilește că prin sentinţa Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07.09.2020, Romaşcu Mihai a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunilor prevăzute de art. 171[1] alin.(3) lit. b) şi f), art. 171[1] alin.(3) lit. b) şi f) şi art. 217 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea unei pedepse, prin prisma art. 84 Cod penal, de 5 ani şi 2 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii sau de a exercita activităţi care împiedică gestionarea substanţelor narcotice, pe un termen de 4 ani. Termenul executării pedepsei închisorii urmînd a fi calculat din 07.09.2020, cu includerea în acest termen a termenului aflării în stare de arest preventiv de la 20.05.2020, ora 09:50 pînă la 07.09.2020. După executarea reală de către Romaşcu Mihai a 2 ani şi 7 luni din termenul pedepsei închisorii aplicat prin prezenta sentinţă, s-a suspendat condiţionat în temeiul art. 90[1] din Codul penal, executarea de către el a celeilalte părţi a termenului pedepsei de 2 ani şi 7 luni, pe un termen de 3 ani, cu obligarea de a nu-şi schimba domiciliul/sau reşedinţa fără acordul organului de probaţiune.
15. Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 17.11.2020, a fost casată parţial sentinţa Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07.09.2020, în latura pedepsei, rejudecată cauza şi pronunţată o nouă hotărîre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, excluzînd prevederile art. 90[1] din Codul penal în privinţa lui Romaşcu Mihai.
16. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30.09.2021, s-a admis cererea condamnatului Romaşcu Mihai împotriva administraţiei instituţiei penitenciare, Penitenciarul nr. 11 Bălţi, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Romaşcu Mihai, născut la 1*****, a fost deţinut în perioada: 01.06.2020 - 21.12.2020, pe parcursul a 203 zile în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Romaşcu Mihai, născut la 1*****, pentru perioada totală de 98 zile, în care s-a aflat în detenţie provizorie în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, cu calcularea a 1 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Romaşcu Mihai, născut la 1*****, se reduce cu 98 (nouăzeci şi opt) zile. S-a redus pedeapsa condamnatului Romaşcu Mihai, pentru perioada totală de 105 zile, în care s-a aflat în detenţie cu statut de condamnat în Penitenciarele nr. 11 - Bălţi, cu calcularea a 2 zile de reduceri pentru 10 zile de

detenţie. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Romaşcu Mihai, născut la 1*****, se reduce cu 20 (douăzeci) zile. Se reduce termenul pedepsei definitive a condamnatului Romaşcu Mihai, stabilită prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 17.11.2020, în total 118 (una suta optsprezece) zile.

17. Potrivit raportului nr.2/3294 din 07.07.2023, în privinţa condamnatului Romaşcu Mihail, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 20.05.2020, iar sfârşitul executării pedepsei la 23.03.2025. Perioada detenţiei în instituţiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr.11 Bălţi perioada de la 01.06.2020 până la 21.12.2020 şi în Penitenciarul nr.18 Brăneşti perioada de la 21.12.2020 - până în prezent.
18. Potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.
19. Conform prevederilor art. 470 alin. (1) din Codul de procedură penală, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. ... 17^1) ... se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.
20. În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) şi art.473^1 din Codul de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct.17^1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie din instanţa în a cărei rază teritorială se află organul respectiv.
21. Prin Legea nr. 272, în vigoare din 01.01.2019, a fost operat remediu la nivel naţional cu privire la constatarea şi compensarea condiţiilor precare de detenţie din penitenciarele naţionale.
22. Potrivit art. 473^2 alin. (1) din Codul de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.
23. Judecătorul de instrucţie constată că, în plângerea înaintată, condamnatului Romaşcu Mihail solicită reducerea termenului din pedeapsa stabilită în baza circumstanţelor ce cad sub incidenţa prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în temeiul art.473^2 - 473^4 din Codul de procedură penală, pentru aflarea sa în Penitenciarul nr.18 Brăneşti.

24. Conform prevederilor art.473^2 alin.(5) din Codul de procedură penală, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.
25. Conform prevederilor art. 473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-i-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.
26. Potrivit dispoziţiilor art. 473^4 alin.(6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 4732 alin. (3), preveniţii sânt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin.(5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.
27. Potrivit art. 385 alin.(5) şi (6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.
28. În temeiul prevederilor art. 473^2 alin.(3) din Codul de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.
29. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice.
30. Aceasta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).
31. La constatarea condiţiilor de detenţie, instanţa naţională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul,

vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

32. CtEDO a constatat că anumite condiţii de trai ale deţinuţilor constituie tratamente inumane şi/sau degradante, şi anume: suprapopularea din penitenciare - consideră că fiecare deţinut trebuie să aibă un spaţiu de cel puţin 4 m2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puţin sau deloc încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităţilor de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43- 44); lipsa unei asistenţe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. RM, 07.11.2006, § 120-121).
33. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).
34. Curtea a considerat un tratament ca fiind „degradant”, atunci când s-a cauzat victimelor sentimente de frică, îngrijorare şi inferioritate capabile să le umilească şi să le înjosească (Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, § 92, ECHR 2000-XI). Pentru a determina dacă o anumită formă de tratament este „degradantă” în sensul articolului 3, Curtea va lua în calcul dacă scopul acestui tratament a fost de a umili şi înjosi persoana şi dacă, în ceea ce priveşte consecinţele, acest tratament a afectat negativ personalitatea ei, într-un mod incompatibil cu articolul 3. Chiar şi absenţa unui asemenea scop nu poate exclude categoric o constatare a violării articolului 3 (Raninen v. Finland, hotărâre din 16 decembrie 1997, Reports of Judgments and Decisions, 1997-VIII, pp. 2821-22, § 55, şi Peers v. Greece, nr. 28524/95, § 74, ECHR 2001-III).
35. În continuare, cu referire la materialele cauzei, Colegiul, cumulând perioadele expuse supra, stabileşte că, condamnatul Romaşcu Mihail, s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.18 Brăneşti pentru continuă de la 21.12.2020 până în prezent 31.07.2023, o perioadă totală de 952 zile.

36. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, la punctul 464, se stipulează că ”Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.
37. În Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.
38. Totodată, la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în consideraţie doar criteriile principale cum ar fi: suprafaţa ce revine fiecărui deţinut, condiţii sanitare, dar şi sistemul de canalizaţie, cantitatea şi calitatea hranei, accesul la servici medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existenţa lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din RM nu ating un prag minim de suficienţă. Totodată reieşind din situaţia descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puţin sub aspectul detenţiei în condiţii de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duş, faţă de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenţie.
39. Contrar recomandărilor pre citate, studiind rapoartele prezentate de către administraţia instituţiei penitenciare Penitenciarul nr.18 Brăneşti, instanţa a stabilit că, s-a prezentat o informaţie generală cu privire la suprafaţa ce revine unui deţinut în celulele în care a fost deţinut Romaşcu Mihail, din care reiese suprafaţa de sub limita minimă de 4 m2, per deţinut, nefiind probată şi respectarea condiţiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai, că deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare (art.473^3 alin. (2) din Codul de procedură penală).

40. În ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism naţional pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr.18 Brăneşti, sunt într-o stare deplorabilă şi sunt calificate ca condiţii inumane şi degradante.
41. Mai mult, în susţinerea temeiniciei plângerii depuse de Romaşcu Mihail, Colegiul reiterează că potrivit raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, a Avocatului Poporului (Ombudsmanul), din 31.07.2019 aprobat la 05.08.2019, şi raportul Consiliului pentru prevenirea torturii (CPT), din 11.02.2020, privind vizita de monitorizare la Penitenciarul nr.18, cu referire la condiţiile de detenţie, s-au reţinut condiţii precare de detenţie, şi anume suprapopularea penitenciarului, condiţii deplorabile din boxa pentru refuzul de hrană, şi lipsa personalului medical specializat în instituţia penitenciară.
42. Totuşi, având în vedere că, la soluţionarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanţă a încălcărilor privind condiţiile de detenţie care au afectat grav drepturile petentului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 3 zile, în dependenţă de gradul şi intensitatea suferinţelor, în continuare instanţa va analiza şi celelalte alegaţii invocate de către petent în plângerea depusă.
43. Astfel, potrivit materialelor cauzei, condamnatul Romaşcu Mihail, s-a aflat în Penitenciarul nr.18 Brăneşti în condiţii precare de detenţie, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, urmează să beneficieze de reducere pentru fiecare zi de detenţie, în condiţii precare în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, pe un termen total de 952 zile.
44. Astfel, referitor la perioada de detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, a lui Romaşcu Mihail, în calitate de condamnat, în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, pentru perioada continuă de la 21.12.2020 până în prezent 31.07.2023, pe un termen total de 952 (nouă sute cincizeci şi două) zile, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, urmează să beneficieze de o reducere de 1 (una) zi pentru fiecare 10 zile de detenţie, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Romaşcu Mihail, să se reducă cu 95 (nouăzeci şi cinci) zile (conform formulei 950 zile x 1/10 = 95 zile), pentru perioada de aflare în condiţii precare.

45. În ceea ce priveşte perioada de 2 (două) zile calculate în condiţiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 952 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), Colegiul consideră că instanța de fond justificat a considerat oportună compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Romaşcu Mihail, a sumei de bani în mărime de 100 (una sută) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie.
46. Astfel, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.
47. Prin urmare, Colegiul penal, conchide că recursurile depuse poartă un caracter declarativ, iar temeiuri de casare a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, nu au fost identificate.
48. În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondate, recursul directorului adjunct al Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Ghenadii Maliovanîi și recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, comisar principal de justiție, Savca Eugeniu, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 31 iulie 2023, prin care s-a admis plângerea condamnatului Romaşcu Mihail, împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brăneşti, referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, s-a constatat faptul că condamnatul Romaşcu Mihail, născut la 1*****, a fost deţinut în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada continuă de la 21.12.2020 până în prezent 31.07.2023, pe o perioadă totală de 952 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din CEDO, în condițiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu 95 (nouăzeci şi cinci) zile, pentru perioada de 952 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, în privinţa perioadei de 2 (două) zile calculate în condiţiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, (din perioada de 952 zile şi care nu au putut fi împărţite la 10), instanţa de judecată a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Romaşcu Mihail, născut la 1*****, cu suma de de 100 (una sută) lei, şi anume a câte o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea

condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al RM.

Menține încheierea contestată fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan

Judecătorii: Dorin Dulghieru

Liubovi Brînza